

Надія Кибальчич.

Р Е Ч І.

Увесь запал юнацький, уся молода щирість вернулись до Заморенка і натхнули те, що він говорив: — Все людське лихо від браку уяви. От наприклад: ми тепер сидимо в теплій, ясно освітленій хаті, перед нами склянки горячого чаю та всякі смачні речі, і нам просто неможливо уявити собі холодну, сиру — не хату, а хлів, пригаслий каганчик, сухий шматок хліба... або уявити, як тепер тим, що їм доводить ся заробляти отой мізерний куток, мізерний хліб на такій погоді... — говорив Заморенко і показав на вікно на половину захилене великими червоними завісами.

Всі глянули туди. За вікнами билась і гула хуртовина; здавало ся, що вона може наскривь пронизати того, хто насьмілить ся зостатись на дворі хоч пів години. Ніч була чорна, тільки освітлені вікна кидали широкі смуги. Ніде нічого не було видно, але в тих смугах, за хуртовиною як кривь сито виднів ся образ саний, коня і візника, який як мога глибше тулив ся до саний. Це була виразна ілюстрація до слів Заморенка. Всі побачили її і звернули увагу, всім стало чогось то віяково, всім щось подумалось, але ті думки були якісь невиразні, як привил за вікном — мов кривь сито. Тільки Заморенко нічого не подумав, бо він звик бачити свого коня біля рундуків; знайома картина не могла дати нічого нового.

Він говорив далі:

— Я у всіх бачу одно і теж — се брак уяви. Я думаю, що у злочинців її зовсім нема; я навіть думаю, що люди без серця, се люди без уяви. І як часто трапляєть ся, що задля якоїсь зайвої

ЛІТЕРАТ.-НАУК. ВІСНИК XXXII.

8

роскоші, просто для того, що так їм трошки зручніше, люди примушують иньших терпіти не тільки великі турботи, але часом і великі муки. Люди недогадливі. Коли-б їм хоч раз перенести те, вони-б не робили иньшим такого...

У Заморенка було багато чулости, він під иньшу хвилю просто вгадував чужі думки; правда, не вгадав, а почув, що слухачі стали не такі зворушені і пильні як раніше. Особливо один із молоді, що найуважніше слухав, тепер пильно дивився в вікно, очевидячки не чуючи, що він говорить. Де-хто перекидався словами про зовсім незначні річі, а в загалі видно всім було чогось ніяково. Чого? Заморенко почував, що се відносило ся ніби безпосередно до його; проте він раніше був такий захоплений, що не спостеріг, відкіля се взяло ся, а тепер подумав, що се певне того, що він довго сидить і багато говорить. Він почервонів, глянув на годинник і раптом схопив ся.

— Я так довго засидів ся... заговорив ся... У вас завсіди так привітно... закутно... Певне мій візник змерз дожидаючи мене. Но добраніч!

— Як вам їхати в таку погоду! — завважила господиня.

— Неприємно, але се-ж два ступні. Одна вулиця, таї годі, навіть пішки пройти невелике горе. Бувайте здорові!

Він вийшов. Усі мовчали і нічії очи не зустріли ся, а заговорили про щось зовсім незначне і всім нецікаве.

